

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-103

O OPREMI POD PRITISKOM

Skupština Kosova,

Na osnovu Poglavlja 5.1 (d) i 9.1.26 (a) Ustavnog okvira za privremenu samoupravu na Kosovu (Uredba UNMIK-a br.2001/9 od 15 maja 2001.god.)

U cilju zaštite i bezbednosti života ljudi, opreme i životne sredine od izlivanja i izbijanja opreme pod pritiskom,

Usvaja:

ZAKON O OPREMI POD PRITISKOM

GLAVA I
OPŠTE ODREDBE

Član 1

Predmet regulisanja i oblast sprovođenja

1.1. Ovim zakonom se reguliše zaštita i bezbednost života, zdravlja, materijalnih vrednosti i životne sredine od opasnosti protoka i detonacija, prouzrokovanih od običnih sudova pod pritiskom, opreme pod pritiskom i transporta opreme pod pritiskom.

1.2. Ovaj zakon sprovodi se za projekciju, proizvodnju, ocenu usaglašavanja opreme pod pritiskom, koja se podvrgava jednom dozvoljenom pritisku većim od 0.5 bara, ili nižim od – 0.5 bara.

Član 2
Definicije

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

“**Ministarstvo**“ podrazumeva Ministarstvo energetike i rudarstva;

“**Ministar**” podrazumeva Ministra za energetiku i rudarstvo;

“**Lice**“ podrazumeva svako pravno ili fizičko lice;

“**Sudovi**” podrazumevaju zatvorene posude koje su projektovane i proizvedene za držanje fluida pod pritiskom. Oni obuhvaćaju direktno sjedinjavajuće elemente do mesta predviđenog za povezivanje sa ostalom opremom. Jedna posuda može biti sastavljena od jednog ili više dela;

“**Obični sudovi pod pritiskom**” podrazumevaju svaki sud, slepljen ili vezan jednom celinom, masa pod pritiskom većom od 0,5 bara koja sadrži vazduh ili nitrogjen i koja ne treba biti zapaljena;

“**Cevovod**” podrazumeva sastavni deo sistema cevi, namenjen za transport fluida, kada su povezani sa jednim sistemom pod pritiskom, kada je pod pritiskom za prenos fluida, kada su povezani sa sistemom pod pritiskom. Cevovodi obuhvaćaju: cev ili sistem cevi, armaturu, elastične cevi ili ostalu opremu-vezne elemente tako prilagođene. Razmenjivači toplote sastavljeni od cevi za prenos toplog i hladnog fluida, koje će se smatrati kao cevovod;

“**Fluidi**” podrazumeva gasove, tečne gasove, tekućine koje se raspadaju pod pritiskom i parom;

“**Opreme pod pritiskom**” podrazumevaju sudove, cevovode, dodatnu opremu sigurnosti i opreme pod pritiskom, obuhvaćajući spojne elemente pod pritiskom, flange, dizne, veze, pokretne, itd;

“**Transportna oprema pod pritiskom**” podrazumeva svaku posudu, (bocu, cev, posude pod pritiskom, baterije bombole), sve cisterne koje se mogu montirati, kontejneri-cisterne (pokretni rezervoari), rezervoari cisternih vagona, cisterne vozila, iskorišćene cisterne za transport gasova i nekih drugih opasnih materija, obuhvaćajući njihove ventile i druge delove koji se koriste za transport;

“**Dodatna oprema sigurnosti**” podrazumeva opremu konstruisanu za zaštitu opreme pod pritiskom od prekoračenja dozvoljene granice sigurnosti;

“**Pritisak**” podrazumeva relativni pritisak nasuprot atmosferskom pritisku, znači manometarski pritisak. Kao posledica vakuum se obeležava kao negativna vrednost;

“**Probni pritisak**” podrazumeva pritisak kojem se podvrgava oprema za probne namere;

“**Maksimalni i dozvoljeni pritisak**” podrazumeva maksimalni manometarski pritisak, koji se može vršiti u normalnim uslovima korišćenja, za što je oprema konstruisana, i data od strane proizvođača;

“**Topla voda**” je voda sa temperaturom iznad 110 stepena C;

“**Inspektor**” je ovlašćeno lice za inspeksijsko nadgledanje sprovođenja ovog zakona i donetih odredaba za njegovo sprovođenje;

“**IOPP**” podrazumeva Inspekciju opreme pod pritiskom;

“**Certifikat**” podrazumeva dokument za utvrđivanje zahteva o sigurnosti opreme pod pritiskom;

“**Zapremina**” podrazumeva unutrašnji volumen odaje, obuhvaćajući zapreminu slavine do prve veze, a isključuje se zapremina unutrašnjih stalnih elemenata;

“**Maksimalna-minimalna dozvoljena temperatura**” podrazumeva maksimalnu/minimalnu temperatura rada u uslovima normalnog rada, specificiranim iz sigurnosnih razloga;

“**Inspeksijska Tela**” podrazumeva pravno ili fizičko lice registrovano i ovlašćeno da vrši usluge razmatranja i tehničke kontrole.

GLAVA II OSNOVNI ZAHTEVI SIGURNOSTI OPREME POD PRITISKOM

Član 3

3.1. Oprema pod pritiskom treba ispunjavati osnovne zahteve sigurnosti, određenim ovim zakonom i drugim aktima za projektiranje, proizvodnju, oceni usaglašavanja, korišćenja i tehničkoj kontroli za svaku grupu oprema pod pritiskom.

3.2. Osnovi zahtevi sigurnosti u vezi sa opremom pod pritiskom, predviđene stavom 3.1 ovog člana o projektiranju, proizvodnji i transportu oprema pod pritiskom uređuje se posebnim podzakonskim aktom, koji donosi Ministarstvo.

Član 4

Nadgledanje Tržišta

4.1. Oprema pod pritiskom dozvoljava se unositi na tržište i koristiti samo u slučaju ako ne predstavlja opasnost za sigurnost ljudi, domaćih životinja i imovinskih dobara.

4.2. Prije no budu unošena na tržište, proizvođač, njegov ovlašćeni predstavnik, uvoznik ili zadnji trgovac opreme, je primoran da za svaku opremu pod pritiskom poseduje certifikat, izdat od strane IOPP-a, sa kojim se potvrđuje da oprema ispunjava osnovne zahteve sigurnosti.

4.3. Opreme pod pritiskom, prije ulaska na tržište, trebaju se snabdeti sa deklaracijom usaglašenosti od strane proizvođača, ovlašćenog predstavnika ili uvoznika, uverenje toga je postavljane znaka usaglašenosti i da bude praćena potrebnim uputstvima za korišćenje, kao i da poseduje tablicu koja obuhvata sve osnovne podatke za opremu pod pritiskom.

4.4. Dozvoljava se uvoz korišćene opreme pod pritiskom, ali ne starija od 15 godina.

4.5. Punjenje bombola sa tekućim gasom nafte na prodajnim mestima maloprodaje goriva i tekućih gasova nafte je zabranjeno.

Član 5

Tehnička kontrola opreme pod pritiskom

5.1. Posle instaliranja, opreme pod pritiskom podvrgavaju se tehničkoj kontroli uvođenja u pogon i registraciji od strane IOPP-a. Kada oprema ispunjava uslove i kada uslovi instaliranja garantiraju sigurnost opreme pod pritiskom, IOPP izdaje dozvolu za korišćenje. U slučaju ponovnog instaliranja na nekom drugom mestu ili u drugoj poziciji, oprema pod pritiskom podrgava se tehničkoj kontroli, oduzimanju dozvole korišćenja i puštanja u pogon od strane IOPP-a.

5.2. Lice koje koristi opremu pod pritiskom mora da preduzme sve mere u cilju vršenja periodične kalibracije mernih instrumenata i periodične kontrole opreme pod pritiskom prema vrsti, roku i iznos pritiska određene probe i dozvole puštanja u pogon od strane IOPP-a, koja se ponavlja posle svake periodične tehničke kontrole.

5.3. Opreme pod pritiskom, podvrgavaju se posebnim tehničkim kontrolama od strane IOPP-a, u svako vreme kada se pojavljuju posebni uslovi koji su u veziani sa opašnošću opreme, kao radovi modificiranja, oštećenja, nesreće ili duži periodi neiskorišćavanja, u cilju osiguranja očuvanja uslova sigurnosti i pronalaženja i odstranjenje oštećenja.

5.4. U slučaju da se oprema pod pritiskom koristiti od strane nekog drugog subjekta, ona treba biti praćena fizičkim uverenjem o vršenju zadnje tehničke kontrole i vrši se predstavljane promene vlasništva kod IOPP-a.

5.5. Tehnička kontrola i nadzor vrši se od strane IOPP-a, a pregledi kao deo tehničke kontrole izvršavaju se od strane inspekcioni organa kao treće lice ili od unutrašnje kontrole uz informisanje IOPP-a.

GLAVA III BARATANJE OPREMOM POD PRITISKOM

Ćlan 6 Obaveze poslodavaca

6.1. Poslodavac preduzima potrebne mere da bi oprema pod pritiskom, koja je na raspolaganju zaposlenima bila prikladna za posao, garantirajući sigurnost i zdravlje zaposlenih u toku radnog vremena.

6.2. Poslodavac treba održavati i uvesti u pogon opremu pod pritiskom na odgovarajući nivo, kako bi se ispunili uslova iz člana 3.1 ovog zakona.

6.3. Poslodavac je obavezan da pruži podatke i potrebna uputstva posloprimiocu u vezi sa korišćenjem opreme pod pritiskom koju on ima na raspolaganju.

6.4. Podaci i uputstva za korišćenje opreme pod pritiskom, trebaju sadržati najmanje pokazatelje sigurnosti i zdravlja, koji se tiču :

- a) uslova korišćenja opreme pod pritiskom;
- b) hitnih predviđenih situacija ;
- c) pružanje lekarske prve pomoći u slučaju nesreće.

6.5 Poslodavac preduzima potrebne mere u cilju da :

- a) zaposleni zadužen za korišćenje opreme pod pritiskom, poseduje dovoljno stručnosti za opasnosti prilikom ovog korišćenja;
- b) zaposleni zadužen za opravku, modifikaciju ili održavanje poseduje potrebnu kvalifikaciju i posebnu obuku da bi izvršio ove zadatke.

Ćlan 7 Inspekcija oštećenja

7.1. U svakom slučaju oštećenja opreme pod pritiskom ili nekog aksidenta prouzrokovan opremom pod pritiskom, poslodavac ili njegov predstavnik trebaju odmah obavestiti IOPP-a za inspekciju oštećenja.

7.2. Zabranjuje se opravka ili promena mesta oprema pod pritiskom do završetka inspekcije, osim u slučaju kada dovodi u opasnost život ljudi, zagađenje okoline i oštećenje opreme.

7.3. Poslodavac ili njegov predstavnik je obavezan da IOPP-u daje svaki podatak koje ima veze sa vršenjem inspekcije.

7.4. Posle inspekcije oštećenja, inspektor sastavlja izveštaj sa kojim ustanovljava stepen i uzrok oštećenja.

Ćlan 8 Žalba oštećene stranke

Ako pravno ili fizičko lice vrši prekršaj odredaba ovog Zakona ili podzakonskih akata, donetih na osnovu ovog Zakona, sa kojim dovodi u opasnost zdravlje, materijalna dobra ili uzrokuje veoma značajnu materijalnu štetu, onda oštećena strana ima pravo da od Nadležnog Suda zahteva:

- a) nadoknadu štete;
- b) prestanak vršenja aktivnosti.

GLAVA IV INSPEKCIJA OPREME POD PRITISKOM

Ćlan 9

9.1. Inspekcija oprema pod pritiskom deluje u okviru Inspekcije Energije u Ministarstvu Energije i Rudarstva.

9.2. Aktivnost inspektiranja shodno ovom zakonu i podzakonskim aktima donetih iz ovog zakona za njegovo sprovođenje, vrši Ministarstvo preko Inspektora za opremu pod pritiskom.

9.3. Inspektor opreme pod pritiskom mora da bude diplomirani inženjer mašinstva, koji treba imati najmanje 5 godine staža u profesiji.

Ćlan 10 Prava i obaveze Inspektora

10.1. IOPP vrši nadgledanje sprovođenja odredaba ovog zakona, podzakonskih akata donetih iz ovog zakona za njegovo sprovođenje, i overava:

- a) ispunjenje sigurnosnih zahteva opreme pod pritiskom za njihovo puštanje u pogon;
- b) ispunjenje sprovođenja tehničkih pravila za proizvodnju i korišćenje parnih kotlova, parnih sudova, grejača za paru kao i grejača za vodu;
- c) pogodnost stabilnih transportnih oprema pod pritiskom, u prometu za transport opasnih roba;
- d) sprovođenje odredaba o sigurnosti građana i imovine na privatnom ili javnom posedu, od strane subjekta koji se bavi ostvarivanjem radova sa opremom pod pritiskom.

10.2. Inspektor opreme pod pritiskom je ovlašćen:

- a) da naloži, da uviđene propuste i nedostatke otkloni u roku koji on odredi;
- b) da naloži prestanak korišćenja opreme pod pritiskom dok se ne eliminišu uviđeni propusti i nedostaci;
- c) da preuzme dozvolu za korišćenje opreme pod pritiskom, za jedan određen vremenski period;
- d) da ulazi u svako vreme u prostorijama gde se opreme pod pritiskom koriste;
- e) da izriče administrativne mere ili prekršajne kazne u skladu sa ovim zakonom kao i inicira krivičnu proceduru ako su posledice teške po ljudski život.

10.3. U slučaju kada se ustanovi prekršaj odredaba ovog zakona, inspektor opreme pod pritiskom, donosi kazne u skladu sa odredbama člana 12 ovog zakona.

10.4. Subjektu, kome je naloženo otklanjanje nedostataka i nepravilnosti prema stavu 10.2 ovog Člana, obavezan je da posle otklanjanja nedostataka i nepravilnosti obavesti inspektora opreme pod pritiskom u određenom roku od strane inspektora koji ne može biti duži od 8 dana.

10.5. Inspektor opreme pod pritiskom obavezan je:

- a) da vodi evidenciju o tehničkom stanju, oštećenjima i registraciji opreme pod pritiskom;
- b) da sastavi izveštaj o vršenju inspeksijskog nadgledanja;
- c) da sačuva kao službenu tajnost sve beleške za koje bude obavešten za vreme obavljanja inspeksijskih poslova, koja sa aktovima preduzeća, određene kao poslovna tajnost.

10.6. Inspektor može zatražiti pomoć PSK (Policije) u slučaju kada:

- a) bude sprečen za vreme službenog zadatka;
- b) se ne sprovodi nalog inspektora, predviđen stavom 10.2 ovog Člana;
- c) ne dozvoljava mu se da ulazi u objekte gde se nalaze opreme pod pritiskom.

10.7. IOPP- saraduje sa licima ili određenim javnim ili privatnim službama, da bi vršili ekspertize, za osnivanje radnih grupa i za vršenje posebnih kontrola.

10.8. IOPP ovlašćuje poslovnog subjekta za ispitivanje opreme pod pritiskom i za punjenje tečnog naftnog gasa i tehničkih gasova.

Član 11 Samostalnost i nepristrasnost

11.1. Nadzorni inspektor ili predstavnik za opremu pod pritiskom ne može da bude: projektant, proizvođač, snabdevač, monter ili njihov korisnik.

11.2. Inspektori opreme pod pritiskom ne mogu da intervenišu direktno ili indirektno u projekciji, proizvodnji, instaliranju, trgovini ili održavanju opreme pod pritiskom, niti da predstavljaju stranku koja učestvuje u ovoj aktivnosti. Ovo ne isključuje mogućnost razmene tehničkih podataka, između proizvođača, montera i korisnika opreme pod pritiskom i IOPP-a.

11.3. Inspektori opreme pod pritiskom trebaju vršiti aktivnost vrednovanja sa stručnim sposobnostima i sa punom tehničkom odgovornošću i da budu slobodni od bilo kakvog podsticaja, naročito onog koji je finansijske prirode, što može uticati na pravu odluku ili na rezultat kontrole, naročito ako to dolazi od strane lica ili grupe lica zainteresovanih za rezultate verifikacija.

11.4. Inspektori u vršenju svojeg zadatka trebaju biti nepristrasni.

11.5. Inspektori opreme pod pritiskom, trebaju imati na raspolaganju tehničko ovlašćenje, kvalifikovan personal i potrebna olakšanja da bi ostvarili stručnost na visokom stepenu tokom vršenja zadataka.

GLAVA V KAZNENE ODREDBE

Član 12

12.1. Za prekršaj, novčanom kaznom u iznosu od 500 do 15.000 €kazni će se pravno ili fizičko lice u slučaju da:

- a) čini prekršaj članova 3, 4, 5, ovog zakona, kada dovodi u opasnost sigurnost ljudi, domaćih životinja i materijalnih vrednosti;
- b) ne osigura potrebne uslove za rad, ne pruža tražene podatke, pruža i priprema na netačan način i nekompletirane podatke ili materijale koji su zatraženi;
- c) ponavlja prekršaje zabeležene u izveštaju od strane inspektora opreme pod pritiskom;
- d) ne poštuje određeni rok od strane inspektora za otklanjanje prekršaja.

12.2. Za prekršaje iz stava 12.1 ovog člana, kaznit će se odgovorno lice za tehničko nadgledanje, u iznosu od 200 do 1.000 Evra.

12.3. Način obračuna kazne, uređuje se posebnim podzakonskim aktom, donetim od strane Ministarstva.

12.4. Kazna se plaća od strane prekršioca u roku od 8 dana od donošenja odluke, i za svaki dan kašnjenja plaća kamatu od 2 % mesečno.

12.5. Prihodi ostvareni prema ovom zakonu prenose se u Konsolidovani Budžet Kosova.

12.6. U slučaju neizvršenja plaćanja kazne izdate od IOPP-a, IOPP može inicirati proceduru u nadležnom Sudu za realizaciju kazne kao civilnu obavezu.

Član 13 Žalba

13.1 Protiv ove odluke Inspektora za opremu pod pritiskom, nezadovoljna strana, u roku od osam dana od dana primanja odluke, može uložiti žalbu Ministarstvu, koja u roku od 30 dana, od dana primanja, odluči na osnovu žalbe. Žalba, uložena protiv ove odluke inspektora za opremu pod pritiskom, ne odlaže izvršenje ove odluke.

13.2 Protiv odluke Ministarstva, donete po žalbi, nezadovoljna stranka ima pravo da pokrene upravni spor u skladu sa zakonom na snazi o opštem upravnom postupku.

GLAVA VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 14

14.1. U roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, Ministarstvo donosi i usvaja podzakonske akte.

14.2. Do donošenja podzakonskih akata predviđenim ovim zakonom, primenjuju se odgovarajuće odredbe na snazi.

14.3. Po stupanju na snazi ovaj Zakon stavlja van snage sve odredbe Administrativnog Uputstva br. 2005/1, koje se tiču inspekcija opreme pod pritiskom.

Član 15 Stupanje na snazi

Ovaj Zakon stupa na snagu nakon usvajanja od strane Skupštine Kosova i proglašenja od strane Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara .

**Zakon Br. 02/L-103
18 Decembar 2006**

Predsednik Skupštine Kosova,

Kolë Berisha